

Taşawwuf in het licht van de Koran en Sunna - deel 1

Introductie

In deze serie zullen de verhandelingen van de zeventiende-eeuwse islamgeleerde Imam Sayyid ‘Abdullah ibn ‘Alawi al-Haddad (gest. 1720 AD) behandeld worden. Hij was een geleerde uit Jemen en studeerde bij grote geleerden van zijn tijd. Hij heeft vervolgens talloze studenten opgeleid tot geleerden. Imam al-Haddad schreef veel werken. De meeste werken gaan over zielszuivering en behelzen nuttige adviezen voor de moslimleek. Hij benadrukte (1) de versterking van het geloof en (2) de zuivering van de ziel. Dit is duidelijk af te leiden uit zijn werken. Dit heeft ook te maken met de condities van zijn tijd. De Britten en Portugezen waren Jemen binnengevallen. Naast de Westerse invloed was er in het algemeen ook sprake van een degeneratie onder de moslims. Hij focuste zich daarom op die twee doelen en gaf belangrijke adviezen en formuleerde oplossingen om die twee doelen te realiseren. Daarom wordt hij ook wel als de tweede Imam al-Ghazali beschouwd door de geleerden na hem. Sommige geleerden hebben zelfs over zijn werken gezegd dat Imam al-Ghazali de werken van Imam al-Haddad zou raadplegen als hij ze tot zijn beschikking zou hebben. Imam al-Haddad had de werken van Imam al-Ghazali al op jonge leeftijd gedoceerd gekregen en had ze grondig bestudeerd. Daarna onderwees hij deze werken voor jaren en hij adviseerde zijn studenten altijd om vast te klampen aan de werken van Imam al-Ghazali, omdat ze als een ideale uitleg dienden van de Koran en de Sunna.¹

1

De verhandelingen waar deze serie over gaat, zijn opgenomen in het werk van Imam al-Haddad dat in het Arabisch is getiteld met *al-fuṣūl al-‘ilmiyya wa al-‘uṣūl al-ḥikemiyya*. Wij hebben deze serie *Taşawwuf in het licht van de Koran en Sunna* genoemd. Er is veel onduidelijkheid en desinformatie over dit onderwerp. Het is ook waar dat er enorm veel innovaties zijn in sommige hedendaagse kringen die zich, volgens hunzelf, intensief

¹ Hieruit moet niet ten onrechte geconcludeerd worden dat Imam al-Ghazali onfeilbaar is en dat zijn werken foutloos zijn. Het is ook niet terecht om te zeggen dat alleen zijn boeken een ideale uitleg waren van de Koran en de Sunna. Noch Imam al-Haddad noch een andere geleerde heeft ooit zoiets beweerd. Imam al-Ghazali is inderdaad een geniale geleerde, maar hij is niet de enige islamgeleerde en hij was ook niet onfeilbaar.

bezighouden met zielszuivering. Deze serie dient als een wegwijzer voor de moslimjongeren die heen en weer spartelen tussen de beweringen van de twee extremen. Het onthult de valse overtuigingen en beweringen en leidt tot de gulden middenweg. Voordat we beginnen aan de verhandelingen van Imam al-Haddad willen we in deze introductie kort stil staan bij drie aspecten:

1. Terminologie
2. Heterodoxie
3. Ontstaansgeschiedenis

Terminologie

De islamitische religie kent drie fundamentele facetten, zoals bekend bij eenieder:

1. *īmān*
2. *islām*
3. *iḥsān*

Deze onderverdeling is gebaseerd op de wijdvermaarde hadith waarin de engel Jibriel in een menselijke gedaante komt om vragen te stellen aan de geliefde profeet Mohammed ﷺ met het doel om de fundamentele van de islamitische religie aan de metgezellen te leren. De bovengenoemde facetten worden in deze lange hadith genoemd en uitgelegd. Aan het einde van de overlevering zegt de geliefde profeet ﷺ tegen de metgezellen dat de engel kwam om hen de religie te leren. Hieruit begrijpen we dat de islamitische religie uit deze drie fundamentele facetten bestaat. Uit de desbetreffende hadith leren we ook dat het eerste facet betrekking heeft op de zaken waarin we moeten geloven. Het tweede facet gaat over de aanbiddingsvormen. Over het derde facet geeft de geliefde profeet ﷺ de volgende uitleg welke in de Nederlandse vertaling neerkomt op: **“Dat je Allah ﷻ aanbidt alsof je Hem ziet.**

Als je dat niveau niet kan bereiken, dan dien je in ieder geval te weten dat Hij ﷻ jou ziet.” Dit is dus het facet dat zich bezighoudt met de zuivering en verbetering van de ziel, want een spirituele status bereiken waarin je bent alsof je Allah ﷻ ziet, vereist inderdaad een gezuiverde ziel van de kwalen. Het verzoek om de ziel te zuiveren, komt ook in de Koran voor. Eén van de meerdere voorbeelden zijn de verzen die neerkomen op: **“En bij de ziel en Wie haar vervolmaakt heeft. Toen toonde Hij de ziel het goede en het kwade.**

Voorzeker, degene die de ziel reinigt, zal welslagen. En voorzeker, degene die haar bederft, zal verliezen.”² De zielszuivering is dus een taak die de mens is opgelegd. Er zijn talloze bewijzen uit de Koran en Sunna dat dit een plicht is, maar het is hier de plek niet om hierover uit te weiden.³

Het probleem is echter dat men door de bomen het bos niet meer ziet, want er wordt steeds gesproken over de negatieve connotaties van de term soefisme. Het is een oppervlakkige benadering om te blijven haken bij de termen zonder moeite te doen om de inhoud van deze termen te begrijpen. Het maakt niet uit of je dit vaststaande facet van de islamitische religie *ihsān* noemt of soefisme noemt of andere termen gebruikt, zoals *taṣawwuf*, *‘ilm al-akhlāq* of *‘ilm al-sulūk*. Het gaat hier niet om de termen, maar om de inhoud die wordt gegeven aan deze termen. Het is waar dat er mensen of stromingen waren, en nu her en der nog steeds bestaan, die zich associeerden met dit facet van de islamitische religie, maar afdwaalden van het rechte pad door afkeurenswaardige opvattingen of praktijken. Dit geeft niemand het recht om dit facet van de islam te ontkennen of om alles over een kam te scheren door moslims te verketteren die dit facet van de islam op een rechtsgeldige manier proberen uit te voeren.

Heterodoxie

Er is veel valse informatie in omloop over het spirituele facet van de islamitische religie waardoor er sprake is van een enorme informatievervuiling onder de moslimleek. Dit komt door het zorgelijke gebrek aan correct islamitisch onderwijs. Het nare gevolg hiervan is dat er twee extremen zijn ontstaan in de moslimwereld:

² Koran, 91:7-10.

³ Er zijn hierover talloze werken geschreven door de vroege en late islamgeleerden. Deze werken staan voornamelijk bekend onder de naam *al-zuhd* en *al-raqā’iq*. Vrijwel alle bekende hadith-compilaties bevatten een hoofdstuk met deze namen, zoals in *al-ṣaḥīḥ* van Imam al-Bukhari en Imam al-Muslim. Ook zijn er geleerden van *al-salaf al-ṣāliḥ* die hierover afzonderlijke werken compileerden, zoals *al-zuhd wa al-raqā’iq* van Imam ‘Abdullah ibn al-Mubarak (gest. 181 AH), *kitāb al-zuhd* van Imam Ahmad ibn Hambal (gest. 241 AH), de werken van Imam al-Hakim al-Tirmidhi (gest. 320 AH), *tanbīh al-ghāfilīn* van Imam Abu Layth al-Samarqandi (gest. 373 AH), *al-ta’arruf ‘alā madh-hab ‘ahl al-taṣawwuf* van Imam Abubakr al-Kilabadhi (gest. 384 AH), *qūt al-qulūb* van Imam Abu Talib al-Mekki (gest. 386 AH), *ḥilya al-‘awliyā’* van Imam Abu Nu’aym al-Isfahani (gest. 430 AH), *al-risāla al-qushayriyya* van Imam Abu al-Qasim al-Qushayri (gest. 465 AH) en natuurlijk de werken van Imam Abu Hamid al-Ghazali (gest. 505 AH). Om een verzameling aan bewijzen uit de Koran en Sunna te zien over zielszuivering kunnen de werken *al-adhkār*, *riyāḍ al-ṣāliḥīn* en *bustān al-‘arīfīn* van de latere geleerde Imam al-Nawawi (gest. 676 AH) geraadpleegd worden.

1. Een groep die het spirituele facet van de islam probeert te beleven zonder rekening te houden met de overige islamitische voorschriften.
2. Een groep die het spirituele facet volledig of gedeeltelijk ontkent en alle groepen die zich hiermee associëren, verkettert.

De beide groepen zijn verre van de Koranische en profetische instructies. Het is mogelijk om expliciete stromingen te noemen van de eerste groep. Deze zijn te veel om één voor één op te noemen. De meest voorkomende innovaties in de kringen van de eerste groep zijn:

1. Het geloven in bepaalde elementen van het pantheïsme en/of incarnatie van zielen met God of andersom. Dit wordt ook wel *wahda al-wujūd*⁴ genoemd en de aanhangers ervan worden *ḥulūliyya* genoemd.
2. Vergezochte mystieke interpretaties geven aan bepaalde Koranverzen en hadith. Deze sekte wordt ook wel *bāṭiniyya* genoemd.
3. Beweren niet meer aansprakelijk te zijn voor de islamitische voorschriften door het voltooien van de zielszuivering.
4. Springen, schreeuwen, lichaam beschadigen, dansen, muziekinstrumenten afspelen tijdens dhikr-bijeenkomsten. Een persoon die door de liefde of verlangen voor Allah ﷻ in trance⁵ treedt, is uiteraard hiervan uitgezonderd.
5. Contact zoeken met het tegengeslacht in de naam van collectieve zielszuivering of bijwonen van gemengde bijeenkomsten met het tegengeslacht om samen aanbiddingen uit te voeren.
6. Excessieve houding in vroomheid en aanbidding, zoals té weinig eten of drinken, geen zoetigheden of vlees meer nuttigen, té weinig slapen, niet meedoen aan de maatschappij door volledig af te zonderen, niet trouwen, etc. Dit zijn dingen die regelrecht indruisen tegen de leefstijl van de geliefde profeet Mohammed ﷺ.

⁴ Sommige geleerden beschouwen dit ook als *wahda al-shuhūd*. Dit houdt dus in dat God niet in de materie zit, maar dat de materie verwijst naar God en dat men is alsof hij God ziet. Deze opvatting is niet kwalijk en behoort juist tot de aanbiddingsvormen van de islamitische religie, zoals uitgelegd in de hadith Jibriël.

⁵ Een dissociatief verschijnsel waarbij iemand een ander bewustzijnsniveau heeft en waarbij het persoonlijke identiteitsgevoel verminderd kan zijn.

7. Overdreven bewonderen en loven van (dode of levende) vromen, zoals geloven dat die persoon onfeilbaar is, dat hij het ongeziene kan achterhalen of dat hij mensen kan bevoordelen of benadelen. Dit gebeurt meestal ook door deze mensen aan te roepen en door de graven van deze mensen te versieren en te verbouwen. Het fetisjisme⁶ is verboden in de islamitische wetgeving en komt vaak voor in afgedwaalde soefi-kringen. In het gedrag van de metgezellen zien we juist dat ze het blindelings volgen en het tolereren van de valsheid, streng veroordeelden. Tegenwoordig durven de aanhangers van een pseudo-leermeester zijn openlijke valsheid niet tegen te spreken, omdat ze dan onmiddellijk geëxcommuniceerd worden of hiermee bedreigd worden. Een echte vrome of een echte leermeester zal zichzelf nooit privileges toekennen en zal zijn leerlingen en volgers dit ook niet toelaten. De geliefde profeet ﷺ liet nooit de metgezellen achter zich lopen. Hij ﷺ liep altijd samen met zijn metgezellen uit nederigheid. De pseudo-leermeester wordt tegenwoordig zelfs woedend als zijn aanhanger zijn hand niet kust.
8. Het veelvuldig toepassen en voordragen van verzonnen overleveringen. Weinig aandacht besteden aan de studie van de islamitische wetenschappen, in het bijzonder de geloofsleer en de wetgeving, sterker nog, de grondige studie van de islamitische wetenschappen depreciëren.
9. Onnodig veel refereren aan of zich associëren met prominente afstammelingen van de geliefde profeet Mohammed ﷺ. Denk hierbij aan de metgezel 'Ali ibn Abi Talib of zijn twee zonen Hasen en Husayn of Mahdi al-Muntazar. Sommige pseudo-leermeesters claimen zelfs dat ze Mahdi zijn of dat ze weten wie Mahdi is en wanneer hij zal verschijnen. Daarnaast benadrukken ze in elke mogelijkheid dat ze tot de *'ahl al-bayt* behoren door hunzelf te betitelen met *sayyid* of *sharīf*.⁷

Een zeer opvallend en typerend voorbeeld voor een dwalende soefi-kring is de gemeenschap van de pseudo-leermeester Nazim al-Haqqani al-Qibrisi (gest. 2014). Nazim al-Qibrisi is de

⁶ Verering van fetisjen waarbij goddelijke eigenschappen of vormen van perfectie geattribueerd worden aan personen of voorwerpen.

⁷ Moslims zijnde houden wij van de afstammelingen van de geliefde profeet ﷺ, maar er zijn helaas mensen die deze gevoelens van de moslims misbruiken door gezag en geld op te eisen.

leerling van de pseudo-leermeester ‘Abdullah al-Daghestani (gest. 1973). Deze man komt oorspronkelijk uit Noordelijke Kaukasus en was de Arabische taal niet machtig.

Shaykh Jamil Halim al-Husayni verhaalt van zijn Shaykh ‘Abdullah al-Harari dat Shaykh Muhammed Zahid al-Naqshbandi over ‘Abdullah al-Daghestani zei:

*“Hij is geen soenniet. Hij is vertrokken uit zijn streek en heeft beweerd dat hij soenniet en Naqshbandi is. Hij heeft geen keten (via de echte leermeesters tot aan de profeet ﷺ).”*⁸

Deze pseudo-leermeester al-Daghestani heeft ook een boek geschreven, genaamd al-Wasiyya welke vol zit met dwaling. Daarin schrijft hij ook dat een persoon van deze tijd een hogere gradatie kan bereiken dan de profeten en de metgezellen. Het is duidelijk dat deze bewering dwaling inhoudt, want niemand kan de gradatie van de profeten en metgezellen bereiken. Bovendien heeft al-Daghestani tijdens zijn verblijf in Beiroet een interview gegeven aan de krant *al-anwār al-lubnāniyya* waarin hij beweerde dat hij eerst stierf en dat zijn ziel vervolgens door 24.000 profeten werd meegenomen om een rondleiding te krijgen in het paradijs en daarna is hij weer teruggestuurd naar de wereld.⁹

6

De loyale leerling van al-Daghestani, Nazim al-Qibrisi, doet ook soortgelijke vreemde uitingen. Hijzelf is de Arabische taal ook niet machtig en geeft geen blijk van een gedegen studie in de islamitische wetenschappen. Zijn valse beweringen en handelingen zijn te veel om op te sommen. Hij schrijft in zijn Engels geschreven boeken over “religies” en over “hemelse religies”, terwijl de enige religie bij Allah ﷻ de islam is. In zijn boek *Mercy Oceans’ Rising Sun* schrijft hij heel vaag over de verhoudingen tussen moslims en niet-moslims. Het is niet een onschuldige tolerantie of acceptatie van andersdenkenden, maar eerder een erkenning van bijvoorbeeld het christendom als waarheid. Hij beweert dat alle mensen, ongeacht hun religieuze overtuiging, gelijk zijn in rang bij Allah ﷻ. Dit is een valse bewering, want Allah ﷻ eerbiedigt de moslims in de Koran en verfoeit de ongelovigen door hun ondankbaarheid en ontkenning jegens Allah ﷻ. Dit is een Koranisch feit en staat los van tolerantie. De implicatie ervan is dat ongelovigen niet het paradijs kunnen betreden. Volgens al-Qibrisi is daar blijkbaar geen sprake van. Hij haalt vervolgens ook een citaat aan van zijn

⁸ Zie het boek *al-tasharruf bi dhikr ‘ahl al-taṣawwuf* van Shaykh Jamil Halim al-Husayni op pagina 149-150.

⁹ *al-tasharruf bi dhikr ‘ahl al-taṣawwuf* van Shaykh Jamil Halim al-Husayni op pagina 149-150.

pseudo-leermeester al-Daghestani welk als volgt luidt: “*I am an advocate for all the Children of Adam on the Last Day.*”¹⁰ Als hij had gezegd dat hij de pleitbezorger van de moslims zal zijn op de Dag des Oordeels, dan is dat nog begrijpelijk, maar hij zegt alle kinderen van Adam, dus ook de ongelovigen. Hoe kan je een ongelovige na zijn dood op de Dag der Opstanding nog verdedigen? Welke geleerde of vrome kan deze uitspraak doen? Dit druist regelrecht in tegen de fundamenteën van de islamitische geloofsleer, aangezien de Koran verzen expliciet uitwijzen dat een persoon die als niet-moslim is heengegaan niet meer gered kan worden. Dat is ook de reden dat zowel al-Qibrisi als zijn meester al-Daghestani uitingen hebben gedaan zoals: “Als een ongelovige sura al-fatiha één keer reciteert, dan sterft hij met een speciale hulp, want Allah ﷻ maakt geen onderscheid tussen een ongelovige, een zondaar, een gelovige of een moslim, maar allen zijn gelijk.”¹¹

Nazim al-Qibrisi schrijft en zegt ook vaak dingen conform *wahda al-wujūd* welke blasfemie inhoudt. Hij gebruikt bewoordingen zoals *the presence of the One in the many* en *the total absorption in the Divine Presence*.¹² Hij haalt de bekende verzonnen overlevering aan waarin Allah ﷻ zegt dat Hij ﷻ een verborgen schat was en ervan hield om gekend te worden.¹³ Daarna bouwt al-Qibrisi verder op deze verzonnen overlevering en beweert dat de mensen ook een onderdeel uitmaakten van deze schat. Dit resulteert logischerwijs in grote absurditeiten. Hij kleineert ook regelmatig de studie van de islamitische wetenschappen en de bestudering van de boeken die geschreven zijn door de islamgeleerden.¹⁴

De werken van de pseudo-leermeester al-Qibrisi zitten vol met dwaling en blasfemie. Hij schrijft in zijn boek *Mercy Oceans* (Book Two) het volgende: “*Our Grandsheikh was speaking about Awliya’; «who are saints?» They have attributes of Allah Almighty. When Allah likes and trusts a servant He gives to him from His Divine Power. Once a wali was speaking in front of a crowd saying: «If a Saint says to a mountain ,move’, it moves.» Then the mountain behind him actually began to move until the wali shouted: «No! Stop! I was*

¹⁰ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans’ Rising Sun* (Sebat: Konya, 1986), p. 19-29.

¹¹ Zie *kashf dalālat nāzim al-qibrisi* van Shaykh Samir al-Qadi op pagina 28 en zie ook *al-tasharruf bi dhikr ’ahl al-taṣawwuf* van Shaykh Jamil Halim al-Husayni op pagina 150.

¹² Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans’ Rising Sun*, p. 28 en 108.

¹³ De hadithgeleerden hebben aangegeven dat deze overlevering verzonnen is.

¹⁴ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans’ Rising Sun*, p. 103-105.

only giving an example.» It is important for a servant to be trustworthy in the sight of Allah Almighty. First the sheikh will try the mureed for his trustworthiness, then the Prophet will try his Ummah, and then Allah will try His servants. If the sheikh is finding him trustworthy, he gives him from his treasures. If the Prophet finds him trustworthy, he gives him from his treasures. If Allah finds him trustworthy, He gives him from His Divine Attributes and Powers, so that if that servant says for something to be, it is.”¹⁵ De valse beweringen in deze passage zijn kristalhelder en zijn niet eens behoeftig aan enige commentaar.

In een andere passage van hetzelfde boek verhaalt al-Qibrisi het volgende van zijn meester al-Daghestani: *“Our Grandsheikh said to me: Oh Nazim Efendi, in the time of the Prophet the rank of Siddiq was only for Abu Bakr from among 124,000 companions. Siddiq is the highest degree for saints. We are now living in the last time. Allah is opening His Mercy Oceans and giant waves are coming on the nation of Muhammad. If a man is putting one wind of turban around his head, he is given the reward of Siddiq. For each wind more, the reward is multiplied.*”¹⁶ Het is heel typerend voor dit soort pseudo-leermeesters om namens Allah ﷻ en de profeet ﷺ instructies en richtlijnen te verzinnen. In een soortgelijke passage zien we dat al-Qibrisi hetzelfde doet: *“On the Judgement Day, Allah will give inspirations to the hearts of all people who did goodness in their lives. Don’t be sorrowful about this. The Prophet says that any non-muslims doing something beneficial for a Muslim must come to real faith in the end. This is the time of Muhammad and his nation, no more nation of Moses or Jesus, finished. All of your ancestors will be rescued from hell or pass right by it because of the fountains of faith coming from you, like oil wells giving wealth to once poor countries. Your ancestors lived in non-muslim countries and didn’t know any better than what was available to them. Perhaps some intrinsic goodness in their hearts led them to do the best that they could do in their surroundings and thus deserve having Muslim descendants. The Prophet says that a good son prays, makes du‘ā’, for his father and ancestors. No one will be punished for what they didn’t fully know.*”¹⁷ Hier bepaalt hij namens Allah ﷻ dat de

¹⁵ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans - II* (Sphor Publishers: Larnaca, 1980), P. 47-48.

¹⁶ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans - II*, P. 87-88.

¹⁷ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans - II*, P. 136-137.

ongelovige voorouders van moslims vergeven zullen worden op de Dag des Oordeels, terwijl de Koran verzen duidelijk aangeven dat een persoon die met ongeloof is gestorven niet meer gered kan worden. Bovendien verbiedt de Koran ook om te bidden voor gestorven ongelovigen, ook al zijn dat je ouders. Denk hierbij aan het voorbeeld van de profeet Ibrahim en de profeet Nuh.

In een andere passage verhaalt al-Qibrisi weer van zijn meester en geeft een heel vreemde definitie aan het woord “ongelovige”. Hij schrijft het volgende: *“Our Grandsheikh says whoever is never saying «Allah» is a kafir, unbeliever. Anyone saying «Allah», even in his own language, you must not say to him «Kafir». This is clear, our Grandsheikh is leaving this so wide, so open, not making conditions, all Prophets just came to make people, believing in their Lord, not in themselves. Anyone saying «God» must be considered a believer. Even if a person says, as we do in English, «Oh my God», Allah is catching him. This is gigantic good news. The Prophet, peace be upon him, says if a person says: «Ya Rabb», Allah says to him: I am here, oh my servant, what do you need?» Allah is closer to you than you to yourself.”*¹⁸

Het is zelfs bij een beginner van kennis bekend dat louter geloven in Allah ﷻ niet voldoende is om gevrijwaard te worden van ongeloof. Dit is slechts de eerste pilaar van het geloof. Er zijn nog vijf pilaren waar je aan moet voldoen om geen ongelovige te zijn.

Zo zijn er talloze citaten en beweringen te vinden van al-Qibrisi en zijn meester die haaks staan op de fundamente van de islam. Deze al-Qibrisi, een pseudo-leermeester die zijn volgelingen uitbuit, vrouwen zijn handen laat kussen,¹⁹ bijeenkomsten organiseert of toestaat waar man en vrouw gemengd zitten²⁰ of muziekinstrumenten afspelen samen met de Namen van Allah ﷻ of de Koranrecitatie,²¹ regelmatig ongegronde en valse uitingen doet over de bekering tot de islam van beroemde mensen zoals Paus Benedictus XVI en prins Charles van het Brits koningshuis.²²

¹⁸ Nazim al-Qubrusi, *Mercy Oceans - II*, P. 157-158.

¹⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=nwHhxrCMAgl>

²⁰ https://www.youtube.com/watch?v=C7c_uun4IAE

²¹ https://www.youtube.com/watch?v=ljsT_KFGCGM

²² Nazim al-Qubrusi, *Defending Truth* (Zero Productions: Londen, 1997), P. 68. Zie voor paus Benedictus XVI: <https://www.youtube.com/watch?v=qQEXa3VjKs> Zie ook de video waarin al-Qibrisi de paus bezoekt met zijn leerlingen: <https://www.youtube.com/watch?v=Owe-ymO3hew>

Nazim al-Qibrisi heeft ook altijd zijn steunbetuiging geuit aan de zelfverklaarde Mahdi Adnan Oktar. Deze charlatan zit nu in de gevangenis door het misbruiken van vrouwen en organiseren van prostitutie. Hij ging elke avond live op zijn eigen tv-kanaal met halfnaakte vrouwen. Toen de groeten van Oktar werden doorgegeven aan al-Qibrisi, zei hij over Oktar dat hij niet alleen blonde dames moest uitnodigen voor zijn live-programma's, maar af en toe ook getinte dames.²³ Deze duivelse charlatans hebben voor jaren hun volgers opgelicht en misleid. Dit soort misbruikgevallen komen vaker voor in de soefi-kringen, omdat het gezond verstand en de studie van de islamitische wetenschappen buitenspel worden gezet door de pseudo-leermeester. De moslims dienen daarom heel waakzaam te zijn en moeten dit soort charlatans met wortel en tak uitroeien! Daarnaast moet men duidelijk onderscheid maken tussen echte *taṣawwuf* en heterodoxe soefi-kringen.

In deel 2 van deze serie gaan we, met de toestemming van Allah ﷻ, verder met de ontstaansgeschiedenis van *taṣawwuf*.

²³ <https://www.youtube.com/watch?v=o-j2w3UYrkk>